

Morir arruïnat

“És idiota voler ser l’home més ric del cementeri. Ajudeu ara els vostres fills, no en el testament. Doneu ara diners per als pobres, per a la cultura o pel que siga, no després de mort. Calculeu el que podeu gastar per disfrutar de la vida fins a l’últim dia, i que el futur difunt siga pobre de solemnitat.”

Qui ho havia de dir, que en aquests mesos i setmanes de tanta commoció financera universal, de tants ensurts als mercats on es compren i es venen el papers del planeta, i de tanta gent que es guanya o es perd la vida a les borses, el llibre de moda a Wall Street es diu justament així: “Morir arruïnats”. *Die Broke*. No és una broma ni és una amenaça: és una doctrina. No l’ha escrit cap predicador baptista, monjo budista o ex-cantant de rock en mal estat de conservació: l’ha escrit el senyor Stephen M. Pollen, de professió assessor financer. I no l’ha publicat cap editor marginal o floral, sinó la molt professional Harper Business. O siga, gent del rovell de l’ou de l’establiment. Pocs mesos després de publicat, el *Wall Street Journal* l’ha consagrat com a *best-seller* indiscutible entre els seus lectors. Ja se sap, no cal dir-ho, quina mena de gent són els lectors del *W. S. J.*, de quina fe combreguen, com veuen el món, i què busquen en la vida. Perfecte, doncs: aquesta mateixa gent és la que compra amb entusiasme el llibre que els diu que facen, per favor, tot el possible per morir en la ruïna. L’autor, per la seua part, tenia també ben clar a qui anava dirigida l’obra: a homes d’edat clintoniana, que ací en diuen fills del *baby boom*, de classe mitjana alta, que guanyen cap als cent cinquanta mil dòlars anuals, passen les vacances a Europa, compren el vi en caixes, i acudeixen regularment al psicoanalista per als mals d’ànima i al nutricionista per als mals de greix. Això diu, exactament: als homes de l’Amèrica triomfal. I llavors ve el sermó de les benaurances.

Els diu, als lectors escollits, que estan equivocats al cent per cent, que canvien de credo i de principis, que l’objectiu de la vida no és arribar a ric, sinó arribar a pobre. Arribar a la ruïna vivint com a ric, això sí, i aquesta és la gran novetat que encara no ha transcendit, que jo sàpiga, a la resta del planeta. No tardarà, però, que quan un americà escriu un nou evangeli, a la resta del món no falten mai seguidors. En aquest cas, però, la nova doctrina em sembla absolutament assenyada i, si prospera, qui sap quines alteracions profundes ha de produir en aquest sistema de felicitat expansiva que hem convingut a designar com capitalisme immortal. Els consells per a formar part dels benaurats són quatre. El primer,

no tenir amor al lloc de treball, ni lleialtat a l’empresa, ni consideració per altre benefici o interès que no siga el personal i propi. Algun filòsof hispànic, professor d’ètica, en diria el principi de l’egoisme il·lustrat. Que aplicat al sistema en qüestió –al capitalisme, és clar, no n’hi ha d’altre–, vol dir que si l’empresa, per definició, s’ocupa només d’ella mateixa, només del benefici de l’accionista i no del benestar dels empleats, el personal ha de fer exactament el mateix, en justa correspondència. Una revolució. Diu l’assessor financer: els diners no són un fi, simplement us han d’ajudar a assolir els vostres objectius personals; considereu la faena com una màquina per comprar temps de felicitat.

Comprar temps de felicitat, no comprar qualsevol cosa. Segon consell, per tant: compreu poc. Si l’equip de música funciona bé, no en compreu un altre. I així amb el cotxe i amb tota cosa material. Deu ser una aplicació del *downsizing* que apliquen les empreses mateixes. I en relació amb aquest principi, un altre de complementari: *pay cash*, pagueu al comptat, no compreu res a crèdit, no tingueu deutes. O siga, que els bancs facen negoci amb els diners d’altri, no amb els meus: alta recomanació moral, que el mateix Gautama Buda hauria beneït sense reserves. I que pot fer tremolar, si la doctrina s’escampa, els fonaments del sistema creditici, columna que sosté el món i que nosaltres, pagant, sostenim. Tercera benedicció: no penseu en el dia de la jubilació. La jubilació als 65 anys es va inventar quan l’esperança de vida era de 63, per tant és una perfecta estafa. Continuen actius i guanyant diners, al vostre aire, tants anys com en tingueu ganes. I, sobretot, sobretot, gasteu-vos els diners que guanyeu. Avui, no demà. És idiota voler ser l’home més ric del cementeri. Ajudeu ara els vostres fills, no en el testament. Doneu ara diners per als pobres, per a la cultura o pel que siga, no després de mort. Calculeu el que podeu gastar per disfrutar de la vida fins a l’últim dia, i que el futur difunt siga pobre de solemnitat. I acaba: “Si gestioneu intel·ligentment el vostre patrimoni per a morir arruïnat, creieu-me, la vostra vida serà bella”. Supose que és la primera vegada en la història –en la història del capitalisme– que un assessor financer aconsella la ruïna com a objectiu d’un pla d’inversions. Ara sí que, potser, els temps estan canviant, i encara no ens n’adonem.